

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 11. Dispositio proxima pro morte in morbo gravi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Domine, situes, jube me ad te venire super aquas. Matth. 14. 28. Ire cepit, sed mergi quoque. Noli prodigiis inniti: si lapis vixeris, lapis morieris. Oliva l. 5. Strom. §. Si Filius Dei es.

Alii tentantes signum de celo querebant ab eo. Luc. 11. 16. Inter Fideles multi petunt signa. Sunt in peccatis jacentes totâ vitâ; & hiâ Deo misericordiam, assecuturos in morte sperant. Hi perunt signum à Deo in fine vitæ. Communis est lex; ut, qui malè vixit, malè pereat. Nonne est hoc tentare Deum. Stella hic. Sicut monstrum est, quòd lupus habeat caudam ovis; sic monstrum est, quòd vita rapacis usurarii habeat bonum finem. Stella in Luc. 23.

Mortuus est autem & dives. Luc. 16. 22. Aqua saporem contrahit terræ, quâ transit: nam si venam salis, aut sulphuris, offendit; salâ, sulphureaque fluit: si terram bonam; dulcis manat. *Omnes morimur, & quasi aque dilabimur.* 2. Reg. 14. 14. Mors saporem vitæ contrahit: si vita bona, mors suavis. Stella hic.

Ut intingat extremum digiti sui in aquam. Luc. 16. 24. Glossa ordinaria: ab extremo digiti se tangi desiderat, qui optat justorum ultima participare. Manus, & digiti, justorum significant opera pœnalia, & laboriosa; quibus, dum hic vivunt, insudant; ut æternam quietem, quæ sunt digitorum extrema, assequantur. Vellet quisque à deliciis transire ad voluptates: ab honore ad gloriam, à divitiis ad regnum, de quiete ad quietem, sinè labore. Optat justorum ultima participare; sed labores pro Deo, arumnas pro virtute, opera pœnalia pro commissis peccatis, non vult habere communia. Didacus Nis. f. 2. D. 5. Quadr. §. 1.

Beati mortui, qui in Domino moriuntur. Apoc. 14. 13. Nihil in homine moritur, quod in eo antè non vixit. Unde manus mea, pes meus, & alia membra, quæ in me non vivunt, in morte in me mori non possunt. Sic in Domino moritur, quicumque est membrum Domini per fidem, & amorem; & nullus in eo moritur, qui in eo non vivit. S. Bonaventura f. 2. D. 15. Pent.

Ex Patribus, & aliis.

Vivite bene, nè moriamini malè. S. August. f. 24. de verb. Dom.

Mori malè times; & vivere malè non times? Corrige malè vivere, time malè mori. Sed noli timere: non potest malè mori, qui bene vixerit. Id. l. 1. de discipl. Christi c. 12.

Mala mors putanda non est, quam bona vita præcesserit: neque enim facit malam mortem, nisi quod sequitur mortem. Non itaque multam curandum est, qui necessariò morituri sunt quid accidat, ut moriantur; sed moriendo quòd ire cogantur. Cum igitur Christiani noverint, longè meliorem fuisse religiosi pauperis mortem, inter lingentium canum linguas; quam impii divitis in purpura, & bysso;

Polyanth. Sacr. Tom. II.

horrenda illa mortium genera quid mortuis obfuerunt, qui bene vixerunt? Id. de Civ. l. 1. c. 11.

Utinam omnes tam affectarent justorum primordia, quam optant extrema. Richardus de gemino Paschate.

§. XI.

Dispositio proxima pro morte in morbo gravi.

Num. 1.

In morte major fervor; tibi soli vaca.

Vocavit Jacob filios suos, & ait eis &c. Gen. 49. 1. &c. Licet Jacob semper piè vixerit; sub finem tamen vitæ magna vaticinatus filiis, & nepotibus. Cur? quia se tunc maximè Deo univit, ferventiorè amorem elicit; hinc magis meruit illustrari. Sylveira in Apoc. 3.

Astitit regina in vestitu deaurato in fimbriis aureis. Pl. 44. 10. 14. Regina vestitus dicitur deauratus, fimbriæ autem aureæ. S. Paschalius hic: per fimbriam vita hominum significatur extrema; quam non deauratam, ut vestis fuisse monstratur; sed auream esse totam debere, dicitur: quia in fine vitæ tota perfectio amoris quæritur. Sylveira in Apoc. 3. Fimbriæ sunt finitima vestium, per quas hominum vita significatur extrema. Hæc non deaurata, ut supra, sed nunc illi esse aurea profitetur: quia in fine tota perfectio est; ubi charitas, non tanquam deaurata, conspicitur; sed jam plenissima, tanquam aurea, reperitur. Cassiodorus hic.

Sciens quia venit hora ejus. Joan. 13. 1. Horam suam mortem dicit: hora mortis verè hominis est: tempus enim vitæ nostræ multis aliis impendimus, amicis, corpori, negotiis, deliciis; ut ferè nobis nihil remaneat. Hora mortis nostra; quia in ea, reliquorum omnium oblitus, nos, nostraque, curamus. Olorius in Cœna Dom.

Cum serò esset die illò, una Sabbathorum venit Jesus. Joan. 20. 19. Cur serò, non Sabbathi manè? quia cum mors, & vesper, ætatis, instat; salutis negotia gravius aguntur. Gilbertus f. 44. istud ostium maximè aperitur Jesu, quod aliis negotiis omnibus clauditur. Esobar tr. 3. Coll. Chr. l. 6. obf. 2.

Num. 2.

In morte mitte curas terrenorum.

Levavit pallium Elie. 4. Reg. 2. 13. Currum conscendens, Propheta pallium à se abiecit: indicans terrena hæc ad vitæ discessum impedimento esse; ac proinde ex animo ea projici oportere. Incert. Auth.

Populus meus pendebit ad reditum meum. Of. 11. 7. Pendere, est à terra elevari: monet Dominus, à terrenis curis expeditos esse debere ad præparationem mortis. Incert. Auth.

Dum irent emere, venit sponsus. Matth. R 2 25.

25. 10. ò meritò fatua virgo! quæ, inclinâtâ jam vitæ die, instante Domini adventu, pergit ad vendentes; adhuc apud Sæculum negotiatur. Vidi plurimos, & planxi; quos animam agentes urgent negotia sæcularia. Tunc maximè illis res est cum vendentibus, cum mercatoribus; tunc pecuniarum rationes, tunc æris alieni compositio, totam hominis cogitationem pervadunt. Bæza l. 5. c. 3. §. 12.

In senili corpore aliquatenus imbecillitas sustineri, & fulciri potest; cum tamen in putri ædificio omnis junctura dilabitur; & dum alia excipitur, alia discinditur; circumspiciendum est, quomodo exeat. S. Fulgentius ep. 30. ad Gallam filiam Symmachi Consul. q. d. dum vetusta domus dissolvitur; & modò in uno, modò in altero, latere rimas agit; ut peritò architectò sarciente unam novæ aperiantur, & à fundamentis ruinam minentur. Quis tunc pictores convocat, sculptores, inaurandi peritos, ad ornandas concamerationes? Nemo non perterritus ruinâ imminente, peristromata à parietibus detrahit; è conclavibus supellectilem defert; contendens egredi è domo ruinosa, minimò rerum suarum, & vitæ, quantum fieri potest, detrimentò. Idem dico senescenti, & mori incipienti: laboretur, ut ex vita educamus omnes divitias, quæ educi possunt. Oliva t. 3. conc. 21. de Pafs. Chr. ego sum pastor bonus.

Num. 3.

In morte fit oratio, pia suspiria.

Jesus emisâ voce magnâ expiravit. Marci 15. 37. In hoc, quid faciendum sit nobis in ipso articulo mortis, edocuit bonus Magister. Tunc enim Pater vocandus est; tunc ei filiali amore medullitus adhaerendum est; tunc potissimum ei spiritus commendandus est: quia tunc maximè demones circa nos, tanquam rugientes leones, circumeunt preparati ad escam. Hugo Card. hic.

Manè nobis, um. Luc. 24. 29. dicat nunc aliquis non beatum Jacob, cum in ipsis mortis diebus esset; qui plura cum Deo, quam cum hominibus, alloquia miscebat. S. Ambros. de Jacob. apud Bæza t. 1. l. 5. c. 3. §. 12.

Domine Jesu suscipe spiritum meum. Act. 7. 58. In articulo mortis sanctissimum nomen Jesu dicit; ut nos in eodem moriamur. Sylveira hic.

Num. 4.

Pœnitentia, mortificatio.

Ibimus viam trium dierum in solitudine. Ex. 3. 18. Deus Hebræorum, id est, transeuntium, ab hac vita migrantium, vocavit; scilicet ad gloriam: ut eamus viam trium dierum *in solitudine*, id est, morte. Tres dies sunt confiteri, communicare: & ungi: quia in his homo se sacrificat Deo. S. Vincent. Ferr. f. 2. de as, B. V.

S. Laurentius Justinianus cum ageret annum quartum supra septuagesimum, lethali febri afflicto lectum parabant domestici. At ille: non in pluma Dominus meus; sed in durissimo ligno cubavit. Boll. 8. Jan.

B. Mathildis, regina conjux Henrici Aucupis regis Germaniæ, morti proxima jussit cilicium humi poni, & se supra poni; propriis manibus imponens cinerem capiti: non decet, inquit, Christianum, nisi in cilicio, & cinere, mori. Boll. 14. Martii.

§. XII

Quæ homini in morte accidunt.

Num. 1.

Tentationes.

Abigebat eas Abram-cumque sol occumberet. Gen. 15. 11. 12. Cur volucres vesperi infestant victimas Abrahæ? Hugo Vict. Miscell. 2. tit. 2. Abraham, cum ad occasum solis sacrificium offerret, instantes aves perculit: quia sacrificium vitæ, quod in ara crucis offerimus, immundi spiritus conantur magis maculare ad occasum solis, seu vitæ. Sylveira in Apoc. 9.

Recessit ab illo usque ad tempus. Luc. 4. 13. mortis scilicet. S. Athanasius or. de Pafs. & Cruc. in pudore rejectus, observandum sibi persuadebat tempus mortis.

Fratres sobrii estote &c. 1. Petr. 5. 8. Ecclesia, licet ea Petri verba ad quamvis aliam horam canonicam dici aut cantari præcipere potuisset; ad solum tamen Completorium, quæ est horarum ultima, dici voluit: ut doceret; quod hostis noster, licet semper nos dolose impugnet; nunquam tamen enixus hoc agat, quam in agone. Didac. Nifs. Pol. cœl. p. 2. l. 4. c. 5.

Dum in tota vita diabolus hominem pravariari cupiat; amplius tamen in fine molitur decipere. S. Ildorus l. 3. c. 5. sentent.

Num. 2.

In morte aperiuntur primùm oculi.

Tu nosti, quæ fecerit mihi Joab-Abner- & Amasa &c. quos occidit. 3. Reg. 2. 5. Horret animus severitatem præscripti à rege id loci, temporisque, supplicii, Moriturus mortem imperat; & lacrymarum negligens, cruorem sibi Ducis sui? Et cujus Ducis? cui vitam, regnum, referebat. In suo scilicet lumine morientis homicidium spectatum est. Oliva f. 2. D. 3. Quadr.

Cum dormierit, aperiet oculos suos, & nihil inveniet. Job. 27. 19. S. Gregor. l. 18. mor. c. 12. & dormit ergo dives, & oculos aperit: quia, cum carne moritur, ejus anima videre cogitur, quod prævidere contempsit. Tunc profectò in vera cognitione evigilat; tunc nihil esse conspicit, quod tenebat. Tunc

fe